

DISSERTATIO THEOLOGICA INAUGURALIS
De PECCATO ORIGINALI,

Quam,

JESU CHRISTI Adjutorio,

In Æde Sacra Inclytæ ACADEMIÆ
REGIÆ ABERDONENSIS,
ad Septimum Februarii diem 1711,
Horis Antemeridianis,

Publicæ disquisitionis alicui committet
DAVID ANDERSON, Ecclesiæ For-
veranensis hætenus PASTOR, & in dicta
ACADEMIA S. S. Theologiæ Professor
designatus, jam verò constituendus
More Solito.

*Tam manifestum est secundum Scripturas Sanctas, originale Peccatum &c.
Ut quicquid de Anima Origine cujuscunque inquisitione vel affirmatione
differitur, si contra hoc sit, verum esse non possit. Quapropter quisquis
vel de Anima, vel de quacunque re obscura id asseruit unde hoc quod
verissimum, fundatissimum, notissimum est destruat, siue sit ille filius
siue inimicus Ecclesiæ, aut corrigendus est aut cavendus. August.
contra duas Epist. Pelag. lib. 3. cap. ult.*

ABREDEIS Excudebant Successores JOANNIS FORBESII URBIS
& UNIVERSITATIS Typographi, Anno Domini 1711.

ORNATISSIMO ac GENEROSISSIMO EQUITI,
 DOMINO IOANNI ANSTRUTHER
 De EODEM,

AMPLISSIMI & ILLUSTRISSIMI
 DOMINI GULIELMI ANSTRUTHER

ab *Anstruther, Ely, Ardross &c.* Equitis Baronetti,

Perantiquæ ac etiamnum Florentissimæ ANSTRUTHERORUM

Familiæ Principis dignissimi, Supremi Tribunalis

utriusque, in SCOTO-BRITANNIA

Senatoris Integerrimi, Filio unico &

Oprimæ Spei HÆREDI, MECÆNATI

Nostro Spectatissimo, Multisque

Nominibus Suspiciendo.

S.

HONOR

HONORATISSIME DOMINE,

Ulterius nimis ac parum Genuina plerumque hujusmodi Epistolarum grandiloquentia, non Tibi magni pensa, nec invita, ut aiunt, Minerva, me penes est. Quare neutrobique, ut suspicor, pigebit Vestrae GENTIS veritatem, Majorumque vel regia legatione, jam olim dignatorum Ampliudines Stemmarum, id genus alia, Chronographorum permittere judicio. At istud, quos appellat Patronos promiscue in Coelum efferendi, ac tantum non supremo Nominini adaequandi, cacoëthes, gnathonibus relinquimus & servire natis. Nihil tamen secius, honores gratiasque reddere, quibus debentur, indubia Religionis pars est, nec exigua; ut ingratum penitus esse aliquem simul atque Christianum, fieri nulla ratione possit. Quocirca per TE nunc liceat, ansam nacto inopinatam, gratitudinis quadantenus testandae, ex animo in apertum verbo duntaxat proferre, quam arriserit mihi, profueritque illud quo Tibi etiam à Studiis triennium, non continet impraesentiarum, egregiam expansum ire munificentiam Nobilissimae Tuae Aviae Mirandae quondam Heroinae, Comitissae Hadinae, memoriae probis nullo moriturae die; Quae quidem Ipsa TE cognatumque Tuum, insignem olim concessipulum, Heu! jam praematuram morte extinctum, par sibi Charissimum, Novio mihi tunc & peregrino, demandavit lubenter. Sed & bipedum ingratus sumorem, si Praelustrum Tuorum Parentum beneficentiae non vulgaris, summaque humanitatis memet unquam praeberem immemorem; Matrum revera quas noverim omnino praestantissimam, claudare vellem, pro modulo; nisi veritus, Tibi confidendum renovare dolorem. Atqui Clarissime MAECENAS, pergratam Tui curam, imprimis dedere mihi, praecleara indoles, morum facilitas, variaeque doctae eximiae quibus usque adeo Tuam ditaverat adolescentiam Benignissimus DEUS, & per TE nunquam steterit quin mearum qualiumcunque rerum satagissem; quin etiam dicere ausim ex vero, quod sine ludo de suis plerique nequeunt Didascalis: Nimirum, Tibi ne semel quidem, quoad memini, succensuisse me. Quod magis Pupilli quam Pædagogi laudem facile credent dictum, quotquot utrumque proferre norunt. Propterea de virili aetate bene sperare mihi fuit in proclivi, nec me falsam etasse spem evulgant jam fama, nomenque Tuum: Siquidem enarrare vix promptum est, quanto sum repletus gaudio, quoties apud cordatos per utramque Britanniam & ultra, TE Optimè nec immerito audire intelligo. Quanti verò TE habent Compatriotae, indicio esse potest, quod suis ipsorum suffragiis, locum tenere Augustissimis Regni Comitibus jam etiam atque etiam Tibi contigerit. Nec possum quin me foelicem praedicem; qui tali vindici instituendo vel minimum asserviisse honestatus fuerim. Pluribus equidem hocce argumentum prosequi pos-

sem veriloquiis; ast orationis copiâ luxuriare haud ferret moderatio TUA, nostra fuit professio. Hancce attamen observantia, & affectus non ficti tessularum erugata quâ soles fronte excepturum, nullus dubito; etsi non sit quod opiner scedicæ huic inesse disertatiunculæ nitoris quicquam aut novi. Munus enim sub tusus impositum, in mandatis habui, positiones aliquot Theologicas emittere peccato scilicet originali, speciminis ergo, & pro more, ventilandas in solenni doctorum consessu. In quibus conscribendis id mihi negotii credidi solum dari, quâ poteram perspicuitate, sed & brevitate verè Christianam, Reformatarum *Churcharum*, doctrinam, super isto non levi fidei articulo, assererem, ex DEI veris & Orthodoxorum Scriptis, contra veritatis adversarios. Et profectò, ipsissima hæc est doctrina, quâ ab incunabulis initiatus, quamquæ palam & intrepidè DEI grati hucusque professus fuisti; atquæ huic DEI causæ, pro virili patrocinari in omni sorte devinctus es, ad extremum usque spiritum: non ut noster solummodò patronus, quin imò quod infinitò est augustius, ut cliens JESU CHRISTI, qui Mortem fidelibus proposuit vitæ coronam; in quam anhelare, antiquius tibi nihil ducendum. Itâ *Semper bonos Nomenque Tuum, laudesque manebunt*: Hæc, non prosapiæ decora perges addere, dum improborum putrescet memoria, quorum suæ *Curva in Terris animæ & Cælestium inanes*. Denique hujus Epistolii simplicitatem æqui bonique TE consulturum esse, fiduciam affert famigerula TUA, nobisq; sæpius comperta Comitæ. Omnigenam intercæ beatitudinem TIBI comprehendi non desinet,

Dabam ABERDONIIS

4to Januarii die

1711.

Honoris Tui Studiosissimus, &
Paternæ Familiæ devotissimus
Servus,

DAVID ANDERSON.

DISSERTATIO THEOLOGICA de PECCATO ORIGINALI,

T H E S I S P R I M A.

Ultimas humani generis in terris arumnas, impotenter olim conquesti sunt Gentium Philosophi; quorum tamen oculatissimos mali originem latuisse constat. Quo spectat illud *Augustini* dictum de *Cicerone*, (a) *Rem vidit, causam nescivit: latebat enim cur grave jugum esset super filios Adam.* Verum quod investigare non potuerit Philosophia, id ipsum idiotæ patet cuius ingresso sanctuarium DEI, cujus eloquiis exerte decemur: *Per unum hominem peccatum introisse in mundum, & per peccatum mortem, & ita in omnes homines mortem transisse &c. Rom.*

a lib. 4. com.
Julian cap.
12.

§. 12: Primum istud peccatum, *Originans* haud ineptè nuncupatur in Scholis: Utpote hinc omnia hominum tam culpæ, quam *Pæna* mala. Quibus interim fervidas & amarulentas de fidei capitibus controversias ex parte annumerandas esse censemus. Quamvis autem remini Christiano sit cordi, frigidam istis suffundere flammis, attamen sana, & quæ *Secundum Pietatem est Doctrina*, fidelibus omnino tenenda, nec non ad id rite vocatis propugnanda est pro viribus, sub JEHOVÆ exercituum vexillo.

I I.

PAUCULA de primo hominis peccato præmittere, haud abs re fore existimamus. Nullum equidem nobis nunc temporis facessere debent negotium Scholasticorum lites super primo istius peccati, utique complexi, gradu; atque id genus variis, partim in Sacra paginâ indefinitis, partim ab instituto alienis nostro. Gravior autem & pensatione dignior est quæstio, de causa primi hominis peccati, cujus, cum sit quid *Privativum*, nulla est efficiens propriè dicta. At istius causalitatem sanctissimo Numini tribuendam, vel semel innuere, nedum docere, Orthodoxi horrescunt omnes. (b) Malevoli sint itaque oportet, qui Ecclesias Reformatas calumniantur, quasi DEUM statuunt re ipsâ lapsus *Adami* causam esse, quanquam id apertissimis inficientur vertis. Verum equidem est, DEUM hominis peccatum infallibiliter (c) prævidisse, ejusque permissionem præordinasse, ac propterea necessario evenisse, (d) non est quod verecundetur quispiam asserere, contra *Jesuitas & Remonstrantes*. Sed nec minùs verum, DEI præscientiam & decretum *Antecedenter* tantùm se habere ad lapsum hominis, *Efficienter* nullomodo. Siquidem vires homini-

b Jacobi 1. 17
c Psal. 139.
1. ad 7.
Hebr. 4. 13.
d Jf. 46. 10.

largitus fuit, ad peccati fugam fufficientes, dummodo iis uti voluiffet, nec gratiam ullam in Creatione dariam fubtraxit DEUS tentato, nec ejus voluntatem impulit vel coëgit. Novam quidem confirmationis gratiam non dedit, nec ulla debebat lege. Et etiamfi in hoc ftatu cæcutientibus nobis difficillimum fit, pervidere quæ veritates illæ amicè confpirent, non ideo quod manefeftum eft; negari debet. Namque omnes veritates Divinæ funt sanctè nobis profitendæ, nec altera alteram evertere potest. Neque unica hæc eft difficultas, cujus ad plenumolutio eft feculo refervata futuro. Interea pium pudebit neminem humi ferpere, & cum Apoftolo exclamare *ὦσα θεοι &c. Rom. 11. 33.*

I I I.

Hunc nodum folvere nituntur *Sociniani & Remonftrantes*, homini, prout a DEO conditus fuit, tribuendo quandam ad vitia inclinationem, ex qua oriri volunt primum ejus peccatum. Sed nequicquam: quantilla enim ifta fupponatur inclinatio, femper tamen fanctiffimæ repugnat legi, univerfalem omnimodamque rectitudinem exigenti, (e) ac proinde fit peccatum necesse eft; unde fponfe fuit, peccatum hominis primo dari prius quod eft abfonum. Insuper, cum inclinationem iftam qualemunque homini concreatam velint adverfarii, quin DEUM habeat authorem fieri nequit: Atqui Sanctitati ipfius e diametro id adverfatur, poftquam omnia fua opera pronuntiavit valde bona. (f) Hoc-
cine vero netas idipfum, quod Orthodoxis affingere tantopere moliuntur?

I V.

Nuquam igitur defectionis in homine querenda eft ratio, præterquam in libera voluntatis determinatione, quæ in integritate ad bonum prorfus erat inclinata, mutabiliter tamen, ut par fuit: Quod Sacris etiam notatur literis (g) Tentator quidem fuadendi vim habuit & pelliciendi, non autem perfuadendi; multo minus hominem cogere potuit, minime vero voluntatem ejus ad actum vetitum determinare: cum ne in hominem quidem peccatorem potestatem habeat vorticordiam. (h) Quærfum denuo poft triftem eventum queritur, quomodo homo ad imaginem DEI conditus peccare potuerit? Nimirum, ejus intellectus non erat *Actus purus*, adeoque a confiderando objecto debito ceflare potuit; utique mutabilis fuit, & a potentia haud ægrè tranfitur in actum. Non ideo peccatum eft impingendum hominis mutabilitati, quæ debiti boni nullius privatio fuit; nec mutandi potentia eft confundenda cum actuali mutatione: Hæc erat mali origo omnis & lege damnata, illa, non item. Et libertas erat perfectio, homini probando congrua, quæ, ut principium mali fuit per *Accidens* duntaxat, fic potuit per fe, debuitque principium efle boni perennis.

V.

Multis nec immerito vitio vertitur, quod leviusculum duxerint peccatum *Adami*, ob exiguum fructus vitii pretium. Quin potius exiftimare oportet cum *Augustino* (i) quanta fuerit iniquitas in pec-

e Matth. 22. 37.

f Gen. 1. 31

g Eccl. 7. 29
Hof. 6. 7.

h Jacob. 4. 7.

i De Civit. DE I. lib. 14. cap. 15.

ando, ubi tanta erat non peccandi facilitas. Mandatum illud de fructu non comedendo mere positivum fuisse, nec alio fine datum, quam ut probaretur hominis obedientia, quis iverit inficias? Tamen ejus transgressionem potius legis naturalis violationem secum involvisse, fuscè ostenderunt veteres & recentiores; ut, pensatis omnibus illius peccati circumstantiis, absolute gravissimum, & non solum *Secundum quid* Pontificiū dici debuerit: Quandoquidem odium DEI, cujus mandatum scienter & ultro violatur, aperte satis includebat. Quam ob rem contra *Socinianos & Reconstantes* asserimus, imaginis DEI privationem non tantum Protoplastos meruisse, verum etiam actu justitiā originali privatos; & contrariā sceleratos deformitate, ac proinde originis miseriæ, mortique cum temporali, tum eternæ obnoxios fuisse factos. Quæ omnia (k) emphaticā mortis inter-
minatione complecti censemus.

k Gen. 3.
17.

V I.

Quibus ita positis, recta ducimur ad propositum nostrum, scilicet peccatum originale a primo illo immediate ortum. Neque Divina periclitabitur veritas, id nominis primum *Augustino* excogitatum fuisse agnoscendo; siquidem illi Divinæ gratiæ invictissimo *Athleæ* res erat cum *Manichæis* ex una parte, naturam ipsam quoad substantiam malam causantibus, & *Pelagianis* ex altera, fatentibus mali traducem & domesticum malum, item peccatum primum; sed id vel restringendo ad personale *Adami* peccatum, vel referendo ad traductionem per imitationem. Verum utrisque confutandis nomenclatio convenientior nulla fuit, quare multis antè seculis eam usurparunt ac etiamnum meritoque retinent Scholæ. Ut eruditis naniari videantur transmarini *Anabaptistæ*, (l) peccatum originale figmentum vocando *Augustini*: Propterea quod isto technologico ulus fuerit termino, & apprimè utili ad propugnandam veritatem, in Sacra Scriptura equipollentibus designatam terminis, ut infra dicetur. Interim Originale non dicitur respectu primæ originis quam habuit homo a DEO creante, absit! Sed ratione originis secundæ, quam habemus a protoplasto peccante, item ratione propagationis, quā nobis ab origine, inhæret, nec non effectorum, actualium putà peccatorum, quorum omnium origo est illud, quod breviter dici potest: *Peccatum quo omnes omnino homines naturaliter ex Adamo progeniti, ob lapsum illius primum, facti sunt rei, atque inficiantur miserrime.* Hinc commodè dividitur in *Imputatum* & *Inhærens*: illic reatum spectamus, hinc maculam potissimum. Sunt qui Originale restringunt ad vitium inhærens, quibus litem intendere nolumus, dummodo aliunde asserant, & ex animo profiteantur imputationem, quā primum *Adami* peccatum universo humano generi, Sanctissimo JESU excepto, proximè & immediate Justo DEI Judicio, imputatur ad privationem justitiæ originalis, & mortem æternam. Quam asserentibus nobis obviam eunt adversarii turmatim.

Primum

l Collect.
Francis
Actio. 2.
Art. 4.

Anno
405

in soc. de statu
primi homi:
c. 18. & de
servat. r. 8.
Item catech
Racov. tit.
de lib arb.
cap. 18.
de jure dei
cap. 11.
p Theo. Chri
stia. lib. 3. c.
3 thes. 8. & c.
ephes salmur
anno 1644

Primū, hac de causa, Catholicis bellum indixit *Pelagius* (m) ut ferretur, Nostras a *Caelestio* & *Juliano* stipatus olim, quorum fuit synthema: *Adami peccatum ipsi soli nocuisse*. Sed istis Triumviris, cum satellitibus suis, debellatis a *JEHOVA* exercituum, ipsius fervorum, imprimis *Augustini*, operā; eandem plane hæresin ex Orco tandem revocârunt *Soci- niani*, (n) negantes humanum genus peccasse in *Adamo*. Remonstrantes ab initio cantē si non castē loquuti, & nihil hic fovere dissensūs ab Orthodoxis videri volebant; sed postea larvā sepositā ad *Sociniana* placita palam transi- erunt. Nam *Stephanus Curcellæus* omnem peccati imputationem negat, ridetque simul, (o) *Episcopi sui*, & præceptoris, & prædecessoris vestigia pre- mens. At nobis instar omnium sit unus *Philippus a Limborch*, qui Remon- strantium famigeratus nunc dierum audit strategus: Is enim peccati *Adami* imputationem audacter impugnat, (p) quem sequuntur in hac insula plures quam ut hac paginā recenseri queant. Neque hic admissum nescitur *Jo- suæ Placæi*, cæteroquin Doctissimi, & Reverendi *Gallicanæ Ecclesiæ Theolo- gi*, qui primi hujus peccati imputationem etiam abnegavit, (q) & postea *Synodi Carentoniensis* Decretum (r) eludere conatus fuit incassum distincti- unculā, nempe *Imputationis immediatae*, seu *Antecedentis & Mediatæ* sive *Consequentis*.

V I I I.

SED hisce omnibus Orthodoxi opponunt expressa Scripturæ testimonia: *Eph. 2. 3.* ubi omnes homines pariter dicuntur *naturā filii iræ, passivè* procul dubio, i. e. iræ Divinæ obnoxii, sive, justo irati Numinis judicio æternæ mortis rei, idque *naturā*, non certe institutā & integrā, sed vitiatā & destitutā, neque per alium, quā qui naturam humanam repræsentavit, ut liquet ex *1 Cor. 15. 21. 22* *itidem Rom. 5. 12* *Sicut per unum hominem peccatum in Mundum introiit, ac per peccatum mors, ita & in omnes homines mors pervasit, in quo omnes peccarunt; Nimirum reputativè*. Nec adversarii proficiunt quicquam glossulā in illud *in quo* nam sive sumatur relativè in quo, uti optimè redditur, ex collatione scopi textuumque aliorum, (j) sive cau- saliter, ut volunt, reddatur quatenus vel eo quod, valebit utrinque Argu- mentum, quod in uno illo peccante omnes peccarunt non tamen actu proprio, & illius actui contradistincto; sed eodem actu in *Adamo*, ut in capite, eodem quoque Mortis reatu teneantur. *Regnavit autem mors in eos etiam, qui non peccaverunt ad similitudinem transgressionis Adami. ver. 14.*

IX

Scripturæ Suffragantur rationes non paucæ, quas inter eminere videntur nobis quæ duci solent *imo. A Fœdere naturæ cum Adamo pacto: utique a Moysi naratione, (t) Legis positione, integri hominis statu, ejus- que dependentiā a DEO omnimodā, speciatim morali, felicitatis etiam cordi ipsius impresso appetitu demonstrabili, contra Remonstrantes: atqui*

hoc

hoc foedus non particulare; *Adamum* solum respiciens, sed cum eo initum fuit; ut Humani generis principio Seminali, & capite representativo; unde peccando universam sobolem in idem perditionis barathrum secum præcipitem dedit. Nec ideo conquerendum est nobis, quorum consensus prævius neutiquam fuit necessarius, æquissimas istius foederis condiciones Sanctissimo ordinante DEO, coram cujus Suprema Sanctissimaque Potestate, omnium ora obstrui est omnino necessarium. *Rom: 3. 19.* Frustra tamen cæterorum *Adami* delictorum urgetur imputatio, quum *Paulus* disserens *Rom: 5.* passim in singulari, imo de seipso *unius transgressionis Ver. 18.* meminerit, per quam reatus ad omnes pervenerit. Et manifesta est ratio: etenim rupto semel foedere defuit *Adamus* caput esse foederale, & quicquid in posterum peccavit, sibi non posteris peccavit. 2do. A Morte parvulorum, etiam ante ulla peccata actualia ab ipsis admissa. Numquid vero mors pænæ rationem habeat, an sit consequens naturæ simpliciter ut adversarii volunt, Apostoli esto Judicium. *Rom: 6. 23. 3tio.* A vitiositate omnibus in hærente, & mox probandâ nobis, utpote in primi lapsus poenam a Sanctissimo Iudice ordinatâ?

X

QUas in hanc Doctrinam congerere solent Adversarii criminationes omnes, nisi fallor, ad unicam redeunt exceptionem, nimirum quod Divinæ Justitiæ repugnet, innocuos punire propter alienum peccatum, quod & confirmatum eunt ex *Ezek: 18, 20.* Sed peccatur ab illis, paralogismo *petitionis Principii*, quod nondum probatur, nec probaturi sunt unquam, scilicet *Adami* Peccatum nobis esse omnino alienum, cuius contrarium liquet ex dictis. Quare tali fundamento quicquid superstruant, mole ruat suâ oportet. Nec illis subvenire potest laudatus Scripturæ textus: Namque, missis jam nonnullis magni nominis interpretum glossæ, sat erit notasse dictum illud intelligi, de peccatis singularium parentum personalibus, ideoque nihil inde colligi posse contra imputationem universalis quodammodo peccati *Adami* humani generis foederati Principis. Præterea palam est ex *Ver: 21* Prophetam loqui de filiis resipiscentibus, Ecquis autem nostri asseruerit unquam, serio resipiscentes *Adami* filios damnatum iri propter ejus peccatum?

XI

VEruntamen peccati originis totum ad imputationem non esse restringendum asserimus, contra *Albertum Pigbium* & *Ambrosium Catharinum*, a nostris non tantum *Calvino* (u) Et *Whittakero*, (v) Sed & suis Pontificiis, *Bellarmino*, (w) cum primis refutatos. Quin etiam protoplasti transgressionem suâ Spiritualem distortionem, & maculam contraxerunt, quæ iustitiæ originali per peccatum extinctæ successit, ut morbus sanitati. Hæc vitiositas est imputationis effectus, etiam vitium in hærens, & peccatum *Originatum & Originale* strictiore sensu non malè dicitur multis, transque in homines non numericè, ut aiunt, sed specificè, ut morbus hæreditarius a parentibus in liberos derivatus, Definiri potest. *Habitualis congenita natura vitiositas*

u In Opusculis.
v de per.
Orig.
w lib. 5. de
amiss. Gra-
tia cap. 16.

2 apud aug. per & propter lapsum Adami introducta, qua omnes ab illo naturaliter prognati lib. de nat: toti quanti sunt inepti ad omne bonum naturâ iræ filii, mortique æternæ obnoxii. & gratia

XII

O Riginalem hanc corruptionem negârunt quoque supradicti Pelagiani veteres & novi Hæresiarchæ ipsius verba sunt, (x) peccasse omnes non propter peccatum nascendi origine contractum, sed propter imitationem, dictum est. Item. (y) Et ut sine virtute, ita & sine vitio nascimur, atque ante Orig: c: 13: actionem propriæ voluntatis id solum in homine est quod D E U S condidit. Mas- z apud Ger: filienfes, live veteres Semi Pelagiani de Peccato originali cum catholicis omni- Voss: hist: Pel no consentiebant, Augustino, Prospero & Hilario testibus. (z) At So- l. 2. part 2. ciniani, eorumque amici Remonstrantes hodierni, nativam hominis corrupti- a Soci: præ- onem omnem vitiosam & damnabilem, quâ solent proterviâ pernegant utri- lect cap: 4: que. (a) Verùm celandus non est Cl. Placai utcunque sibi parum con- Cat Rac. de stantis, reditus ad fratres Orthodoxos in hocce negotio, utpote Nativam cor- l: arb: c: 18: ruptionem propugnantis. (b) Nec defunt alii plures imputationem Phil: a Limb negâtes, inhærentem vero corruptionem aperte satis verbo tenus, & quan- Theo: Christ tum scimus. in genuë profitentes, si non latet anguis in herba.

XIII

U T vero inhærentis hujus vitii existentiam propugnemus multa faciunt (1mo) Spectant eo expressa testimonia scripturæ, docentis: omne figmentum cordis hominis tantummodo malum esse omni tempore, & ab ipsâ Gen: 6. 5. quod etiam a Diluvio asseritur de novi mundi incolis Gen: 8. 21. nec est de nihilo quod imago Adami post peccatum gignentis filium ad imaginem & similitudinem suam Gen: 5. 3. commemoretur, imagi ni DEI oblitteratæ opponenda. Idem colligitur ex Job: 14. 4 ubi Hyperbole agnoscenda est nulla, sicut nec in verbis Davidis Psal: 51. 7 ubi sua, non Parentum, peccata confitetur, præ multis utcunque sanctis excellens. Item Isai: 48. 8: & supra laudatus textus Rom 5. 12. &c. per unum hominem &c, ubi peccatum originale imputatum juxta atque inhærens indicantur. Quod verba Apostoli, ejusque collationem utriusque Adami expendenti patebit. (2do) Multa erant quæ sub veteri testamento fideles admonebant istius nativæ corruptionis, ut Nominatim puerperarum & menstruatorum purificationes, ac Circumcisionis Sacramentum. (3^{io}) In ipsis etiam infantibus, priusquam ad usum rationis perveniant, hæc indoles & proclivitas ad malum aperte se prodit. 4to Cum Baptismus etiam sit conferendus infantibus, quod redemptione & regeneratione ad salutem egeant, ex generali axiomate CHRISTI John 3. 3. oportet illis nonnihil inesse vitii per generationem suam.

XIV

P Eccati istius natura haudquaquam ponenda in Justitiæ originalis negatione, qualem bruto aut lapidi tribuere possis; sed in ejus quoque privatione in subiecto rationali, nec non in morbida quadam & habituali

bituali Animæ qualitate, instar superadditi ponderis ad terrena jugiter incli-
nante. Atque adeo licet originale; sicut & omne aliud peccatum sit *Forma-*
liter privativum, ratione tamen subiecti & actuum substratorum, suo modo
positivum, non *Physicè*, sed *Logicè* & verè affirmativum dici potest. Quod
asserendum erat contra Scholasticos plerosque & Pontificiorum vulgus, qui
corruptionem nativam ad solam justitiæ originalis, ut doni supernaturalis
privationem restringunt. Quorsum ita statuunt non fugit Orthodoxos, qui-
bus utcumque astipulatur Scriptura, (c) non tantum Negativè, sed & Pesi-
tivè definiens congenitam corruptionem, *Concupiscentiam, Carnem, legem*
Membrarum, Corpus Mortis, & Peccatum inhabitans. Item *Veterem hominem,*
cujus Membra Terrestria sunt Mortificanda. Ex quibus conficitur: Homines
naturâ non solum justitiâ vacuos esse sed & injustitiâ plenos; aversos a DEO
ut summo bono, verum etiam ad creaturas conversos, & ad malum propensos.

c Rom.
8, 18, 20
23, 24, 25
Eph. 4, 22
Col. 3, 6

XV

NEquè propterea Dogma probamus absurdum Flaccio Illyrico affectum;
quo se Pontificiis deridendum propinavit. Is enim, ut amat fieri,
Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdin. Nimirum disputationis
æstu contra oppositum de peccato originali errorem fertur nativam labem
humanæ naturæ essentialem fecisse, imo Substantialem, & ipsam quidem
Hominis substantiam. Quamvis non desint qui illum in Ontologia magis
titubasse quam in Theologia peccasse opinantur, quod facile credi posset de
Docto utcumque turbulento viro. Sin minus, Literem lavaret, qui Flaccium
nefanda Manichæorum hæresi liberare aggrediretur, ut sit, monstruosum
dogma cane pejus & angue semper oderunt reformati, qui vitiosam quali-
tatem a Subiecto sive substantia constanter distinxerunt, etiam substantialem
istam corruptionem seu essentialem firmissimis expugnarunt rationibus a na-
tura mali & Substantiæ omnis a DEO ortæ ac eatenus bonæ desumptis, sed
hic non ampliandis, & ab aliis nec jam referendis. Quapropter esset quod
miremur qua fronte, post *Bellarminum*, Pontificii nigrum Flaccianilmi cha-
racterem subinde reformatis inurere pergunt, si quicquam Jesuitis, fas & ne-
fas pari loco habentibus, ruborem incutere posset.

XVI

Cæterum hoc vitii est veri nominis peccatum, & non tantum Originali-
ter, effective aut inchoative sic dictum, ut loqui amant Pontificii cum
aliis quibusdam. Quippe difforme est legi Divinæ quæ integritatem to-
tius Hominis exigit. (d) Et fatentibus adversariis, est actualium peccato-
rum radix, atqui Secundum rei Naturam & Christi verba *Math: 7, 18. Non*
potest Arbor bona fructus malos edere. Ad hæc *concupiscentia* expresse peccatum
dicitur *Paulo Rom. 7, 7.* Quare *Inclinationem Remonstranticam, & Fomi-*
tem Pontificium eadem excipimus notâ: utpote inter bonum morale & pec-
catum vere sic dictum, præter negationis medium agnoscimus nullum, quod vel
comparativam impuritatem aut pravitatem ullam sapere queat.

d vide
Thes. 3

Frustra clamitant Adversarii, peccatum dici non posse eo quod voluntarium non est; quasi vero, de essentia peccati voluntarium esse quod istorum quidem est *πρωτον ψευδος* Sed peccatum latius patet re voluntario, prout sonat id quod fit deliberate & consultò, asserimus: cum per Ignorantiam, incogitantiam, subreptionem & omissionem sapissime peccetur. Nec est Peccatum originis involuntarium omnimodo ut crebro monstrarunt Theologi: Haud melioris est Commatis, quod afferunt solent a lege ut ipsis videtur, originalem corruptionem nequaquam prohibente, nam Lex integrum supponit hominem; cui propterea in terminis non prohibet, nasci cum hac Labe, sed implicite singulis Decalogi praeceptis interna & Spiritualis mandatur Sanctitas, ac aperte satis contrarium nobis inter dicitur decimo, *non Concupisces*.

XVIII

Hæc Labe, homini inhæret Secundum se totum & totum sui, praeputie tamen animæ ut actus principio, corpori autem ut quo agit instrumento. Nec Sensualitati soli, cum Pontificiis tribuenda, Sed Superiori Animæ parti, intellectui nimirum & voluntati: Mentis enim tenebras & cecitatem asserunt eloquia DEI. (c) Quod profitentibus non nullis, de mente humana ejusque clavis & distinctis ideis verecundius aliquanto Philosophandum erat. Neque tritissimam perceptionis & judicii distinctione, salva res est apud Orthodoxos, & limati judicii viros, qui nec intellectum rem omnem semper attingere ut est, nec Judicium ad voluntatem propriam referendum esse facile dabunt. Id autem non agentes, pergitur asserendum voluntatis & affectuum omniumque omnino facultatum *αραξία* & perversitatem, usque adeo ut boni Spiritualis nihil possit naturalis Homo, (d) & malum vel non nisi malè semper agat, ante vocationem efficacem, quicquid contra crepent *Pelagianizantes*, sive liberi Arbitrii Idolum venerantes omnes.

XIX

Omnis item hac lue vitatur Homo, (e) Unum Christum eximemus, nobis per omnia similem factum, excepto peccato. (f) Hanc immunitatem præstitit præter naturalis & Miraculosa conceptio, & nati-
vitas ex Spiritu Sancto & Matre virgine (g) Talis enim nos dicebat *Πατρις* *Sanctus*, ab omni malo remotus sine labe & separatus a Peccatoribus. ((b) Quare Blasphemiae suspitione aspergi videntur merito qui naturæ corruptæ Inclinationes, & voluntatem DEO contrariam, atque inimicam Sanctissimo *Θεω* *Πατρι* tribuere audeant Nam licet sæpenumero profiteantur Christum nunquam actu peccasse (quod quidem pro tanto bene est nondum eo blasphemiae pervenisse) nihil tamen dicunt ad rem, quamdiu quæstio non est de actionibus Christi, sed Natura ejus humana quam Sanctissimam credimus, infallibili ipsius freti Testimonio. Joan 14. 30. *Venit enim princeps* *Mundi hujus & in me non habet quicquam*.

Non item conceptionem Beatæ Virgini immaculatam tribuimus cum Pontificiis, qui istius nominis festum celebrant quotannis, in *Franciscanorum* & *Jesuitarum* gratiam, obluantibus frustra *Domini-9. Eccl. 7. 20. 1. Joh. 1. 1.* Quamvis enim præ multis sanctam beatamque fuisse, inter omnes conveniat Christianos, eam tamen actualium etiam peccatorum fuisse *8. 10.* eam, creditur; juxta universales Scripturæ enunciationes, (i) & ipsius *Luke. 2. 49.* CHRISTI repræhensionem. (k) Neque sine CHRISTO servata fuit. (l) Neque a communi miseriâ nullo argumento eximi potest. Manetque *1. Luke. 1. 47.* *2. John. 14. 6.* *3. De fide ad Pet. Dicitur* *26.*

X X L

Hæc demùm vitiositas, per actualement propagationem transit in *Adami* posteros, & non imitatione solâ, ut volunt *Pelagiani*, quasi verò non insit cuicque sua proclivitas ad malum, etiam antequam exemplis proritetur; quotus enim quisque est, qui sibi non sit conscius quondam vitorum, priusquam ea patrata viderit, aut de iis audiverit quicquam? Et nativæ corruptionis poenas dare infantes, ipsamque subire mortem liquidò constat; ut vidimus. (n) Hanc autem propagationem non aliter quàm naturali generatione fieri, constanter docet Scriptura. (o) Propagandi modus explicatu perdifficilis olim fuit, ipsi *Augustino* (p) perspicaci; Necdùm spinosis quæstiunculis, aucupisque involutum efficere lesierunt hæretici, ut corruptionis existentiam ambiguam darent, aut falsam; si fieri posset. Ad hunc evitandum scopulum, cum *Augustino* & occidentalibus plerisque veteribus, multi *Lutherani* Theologi cum aliis nonnullis recipiunt se ad seminalem animæ traducem. Atqui animam non educi e seminis potentia, sceleriter commonstrarunt Theologi, pariter ac Philosophi saniores. Neque quas adversarii nobis strunt insidias, commodè possumus effugere, dicendo, cum plurimis Scholasticis, animam, utcumque a DEO creatam, infici ab impuro corpore. Talis enim propagandi modus, cum animæ tum corporis naturæ, repugnare videtur. Verùm in quæstione perplexa, hæc tutò videntur tenenda: *1. mo.* Ex semine suo modo immundo, corpus concipi simile; *Job. 14. 4. Quis edet mundum ex immundo? 2. do.* DEUM cujusque animam creare, sine ulla positiva impuritate, justissimè tamen propter *Adami* peccatum originali justitiâ privatam. *3. tio.* DEUM sanctissimâ Providentiâ cum hominis generatione concurrentem, animam arctissimè unire corpori immundo, quod sibi subjectum retinere nequit amplius, ob dictam privationem; unde anima rationalis suaptè, naturâ, ad aliquid semper tendens, proclivis jam fit, ad omne malum, ex defectu justitiæ quâ semet ad bonum determinaret.

Huic

n *Rom. 5. 14.*
o *Gen. 5. 3.*
Joh. 3. 6.
p *lib. 5. con.*
Julian Cap 3

HUIC rei explicandæ, hæud parùm obscuritatis afferre videntur non nulli, modum propagationis confundendo cum ejus justissimæ causâ. Modus est hominis ex homine generatio, juxta legem naturæ quâ unumquodque procreat sibi simile, sicut ex bove bos proleminatur, & ex vipera nascitur vipera, ita ex homine corrupto, homo quoque corruptus procreetur necessum est. Causa verò est justa DEI ordinatio, punientis peccatum *Adami*, non in ipso solo, sed etiam in omnibus ejus singulisque posteris. Quærenti porro ab utrâ hominis parte contagio ducat originem? pro nobis respondeat *Calvinus* (q) noster, *que enim in substantia corporis aut animæ causam habet contagio: Sed quia a DEO ita fuerit ordinatum, ut quæ primo homini dona contulerat, ille tam sibi quàm suis haberet, simul ac perderet.* Et captiosis quibus hæc non satisfaciunt, addere lubet, præclara celeberrimi *Whitakeri* verba. (r) *Ex quomodo ab Adamo ad posteros propagatum fuerit, magis credi debet quàm queri, & queri facilius quàm intelligi potest, & melius intelligitur quàm explicatur.* Sed & hic meminisse juvat, ejus quod habet *Augustinus* (s) de eo qui rogatus, quomodo in puteum incidisset, respondit: *Querendum potius quomodo illinc possit liberari, ita etiam quomodo ab hac labe per Sanguinem CHRISTI liberemur, solliciti simus potius, quàm quomodo illa ab Adamo ad nos deriveretur, anxie litigandum.*

XXIII

TAM fecdum & execrabile coram DEO est nativum hoc vitium ut ad generis humani condemnationem, unice sufficiat, quod patet ex DEI verbo. (t) Importat enim privationem illius veritatis in præcordiis quâ delectatur DEUS, & in locum imaginis Divinæ, reponit Diaboli simulacrum quod citra offensam & indignationem videre non potest cujus (u) sunt puriores oculi quàm ut malum aspiciant. (v) Et reverà hodiernis Remonstrantibus pudentior Saniorque multo fuit, hac in parte, *Bellarminus Cardinalis* & *Jesuita*, (w) qui hoc sibi probandum sumit: *DEUM non posse injustitiæ accusari, etsi nemini auxilium daret ad salutem; & omnes in perditione illâ nativâ relinqueret.* Citatis ad hanc rem *Augustini* verbis: (x) *Non sumus ingrati quod tam multos liberat misericors DEUS, de tam debitâ perditione, ut si inde neminem liberaret non esset injustus.* Nolumus tamen æternæ qualicunque pœnæ subicere, uti Pontificii, fœderatorum infantes, qui sine baptismo externo decedunt, cum gratia DEI non sit alligata Sacramentis, quorum solus contemptus, cujus argui nequeunt infantes non mera privatio damnat; *Bernhardo* teste: Et ingenuè fatendum est in eo duriusculè quidem censuisse magnum *Augustinum* quod omnes parvulos non baptizatos addicat Gehennæ. Magis equidem nobis arridet, quod censuit veneranda quondam *Synodus Dortracensis* (y) *Quod pii parentes*

q *Institut.*
lib. 2. cap. 1
Sect. 7.

r lib. 1. de
pecc. Orig.
cap. 8.
s ad Hieron
Epist. 29.

t Rom. 3. 19
& 6. 23.
Eph. 2. 3.
u Ps. 51. 8.

v Hab. 1. 13
w Lib. 2. de
Gratia &
lib. arb.
cap. 14.
x De bono
& persever.
cap. 8.

y Cap. doct.
x par. 17.

electione & salute suorum liberorum, quos DEUS ex hac vita in infantia vocat, dubitare non debent.

XXIV

Nihilominus tamen minus contra Iesuitas, & Pontificiorum turbam, (excipiendi enim Iansenitæ qui sanius nobiscum sentiunt) asserimus, in regentis manere nativam corruptionem, quæ non desinit esse peccatum post Baptismum, quandoquidem residuam in baptizatis concupiscentiam, peccatis expressè annumeret Scriptura, (z) cui contradixit Conciliabulum Tridentinum, impudenter definiens sub Anathematis poenâ (a) *Concupiscentiam in Baptizatis, veram peccati rationem non habere, & in renatis peccatum verè & propriè non esse.* Sed quomodo sibi constitit, capiat qui capere potest, cum ibidem fateatur, quod ex peccato sit, & ad peccatum inclinet: quis enim concipere potest, verè & propriè peccatum non esse, prolem pessimæ matris & matrem pessimæ prolis? Verum equidem est, nobisque solamini quod exiguo, Concupiscentiam tolli quoad reatum actuale, & instingi quoad Dominium in renatis. Et ut docet Augustinus (b) *aufertur non in re, Sed ut in peccatum, non imputetur.* (c) Ejus item efficacia quotidie debilitatur, per Sanguinem & Spiritum Christi. Veruntamen ad Mortem usque durat, quoad inhærentiam & reatum potentialem, dicique beatus ante obitum nemo potest, liberatione ab hac vitio (d) plenâ: Ex enim est inter reliqua, quod indussum inter alias vestes quod primum induitur, & ultimum exiit.

2 Rom. 7:7
a Sess. 5
Anath. 1.

b. lib. 1: de
nuptiis cap.

25

c Rom. 6:1 &
8:2.

d Rom. 6:7

1 Cor. 13:

12. Heb.

12: 33

X X V.

NEMO autem existimet, hac doctrinâ, pulvillos consui conscientis, fibulamque laxari peccato; relinquitur enim in Dei filiis nativa hæc macula ex parte, non ut secutè peccato indormiant sed ut ejus Sensus excitet, crebriores gemitus in fidelibus, qui vehementer desiderant; *ab hoc Corpore mortis liberari;* quorum specimen videmus in Apostolo gentium. (e) Inservit itaque residua in regentis corruptio, ad agonem & exercitium ut Israelitis, quondam vallium incolæ, (f) quos debellare non poterant. Idcirco, Spiritus Sancti (g) adjutorio, contra Carnem gnauiter belligerare, permagni nostrâ interest; donec corruptibile induerit incorruptibilitatem, & Mors tandem absorpta, fuerit ad victoriam. (h) Atque corruptioni huic radicius demum eruendæ, eo magis annitendum est nobis, quod lerna malorum existat & Scaturigo unde actualia peccata indefinenter ebulliunt omnigena. (i)

e Rom. 7:24.

f Jud. 1: 9

2: 3 & 7: 11

g Rom. 8: 13

Gal. 5: 24

h 1 Cor. 15:

54.

i Mat. 19:

19.

XXVI

Hanc de peccato originis qualemcumque dissertationem, cum doctrina Reformatarum Ecclesiarum ubi vis gentium omnino consentire, corpus & Syntagma Confessionum perlegenti patebit, quin etiam contraria Pelagii dogmata, foedissimæ hæresios damnasse veteres non singulatum

Solum

Solius verum etiam conjunctim, in magnis multisque Conciliis Ecclesiasticis comprobantur extra omnem contradictionis aleam, doctissimi viri de *Pe-*
lib: clesia DEI optimè meriti, ac præ cæteris celeberrimus *Gerardus Vossius*,
1. & 2. nec non prælustis nostras *Joannes Forbesius à Corfe* (1) Magnum Hu-
instru: Academiae Decus, in cujus Cathedra Sessurus, qui hæc ponit rubore suffu-
 ditur totus, nec sine Causa.

Historico Denique *Neopelagianos*, cujuscunque denominationis omnes, de eade
Chronolog lib: damnata hæresi postulare, quid vetat nescimus plane. Nec quorunda-
cap. 1. & 2. demovendi sumus encomiis, quæ verane sint an falsa, susque deque ferim
 quamvis enim benè partæ cujusslibet famæ, vel hilum detrachere religio
 quidem habeamus, attamen imis Semper erit medullis infixum *Paulinum*
 geminatum illud: *Gal: 1. 8. 9. Si nos aut Angelus e Cælo evangelizat vo-*
bis, præter id quod Evangelizavimus; Anathema sit. Eant itaque suasque
 res habeant *Seductores* omnes, qui tempori non parcunt, sumptibus nec
 bori, ut alia omnia inculcent popello; istiusmodi autem technæ quo re-
 dant, ipsi viderint olim.

F I N I S

